

tilfredsstillende ved det Ændringsforslag, jeg har stillet. Jeg ønsker derfor, at alle de, som virkelig have Interesse for og virkelig ønske, at Lovgivningsarbejdet paa dette Omraade, det, som vi nu have ventet paa gennem et halvthundrede Aar, kunde komme ind i en frugtbar Gænge, ville give dette Forslag deres Stemme. Derved tror jeg, at vi ville komme et væsentligt Skridt fremad til Løsning af de store Spørgsmaal, som have en saa stor Betydning baade for Folkekirken og Staten eller det borgerlige Samfund. — Med Hensyn til selve Ændringsforslagets Bestemmelser skal jeg endnu nævne, at jeg ikke har medtaget den Bestemmelse, der staar i det foreliggende Forslag om, at Kommissionen eller Udvalget specielt skal tage under Overvejelse Ordningen af Menighedsraad og Præstevalg. Saaledes som jeg har stillet Ændringsforslaget, er der nemlig den fuldeste Frihed for Kommissionen til at optage alle de vigtige Spørgsmaal, som maa ligge til Grund for en Ordning af Kirkens Forfatning og hvad dermed staar i Forbindelse. Den vil ikke være bunden til nogen af Siderne, men være frit stillet, saa at den foruden at behandle de Forslag, som den højtærede Minister har Ret til at forlange drøftede, vil paa egen Haand kunne stille alle de Forslag, som den maatte mene kunne tjene til at oplyse og ordne Forholdet mellem Kirke og Stat paa de mange forskellige Omraader, hvor de støde sammen.

Med disse faa Ord skal jeg meget anbefale det af mig stillede Ændringsforslag til det høje Tings Velvillie, i Haab om, at Medlemmerne deri ville se et Forsøg paa at naa fremad paa den Vej, som jeg tror er den eneste fremkommelige, hvis vi virkelig skulle naa til et for Kirken og det borgerlige Samfund gunstigt Resultat med Hensyn til Ordningen af disse Spørgsmaal.

Krabbe: I det Ændringsforslag, som den højtærede Minister har stillet, og hvis Fremsættelse jeg anser for et vel overvejet og i Situationen vel begrundet Skridt, som jeg giver min fulde Tilslutning, er der optaget et lille Punkt, som gaar ud paa, at den Kommission, som skal nedsættes, utrykkelig skal have den Opgave at afgive Betænkning og gøre Forslag angaaende en forandret Organisation af de gejstlige Domstole. Denne Passus kan forstaaes — jeg ønsker, at det ikke maa være Meningen, men det ligger nær at forstaa den saaledes — som om Kommissionens Opgave

skulde være begrænset til dette Spørgsmaal, *hvorledes* de gejstlige Domstole skulde ordnes, og som om den ikke skulde have det Spørgsmaal under Overvejelse, *om der overhovedet* skulde være gejstlige Domstole. En saadan Opfattelse have de tre Medlemmer, der, som man vil se, have stillet et lille Underændringsforslag, anset det for rigtigt at give et Bidrag til at faa fjernet. Sagen er nemlig den, at en saadan Opfattelse ikke vilde være ganske i Overensstemmelse med den foreliggende Situation, thi i Henseende til de gejstlige Retter er Situationen i Virkeligheden den, at man her i Tinget er bleven enig om at lade dette Spørgsmaal *henstaa* til senere Afgørelse. Da vi havde Forslaget om Rettens Pleje for, var der stillet Forslag om at ophæve de gejstlige Retter. Der blev herom af den højtærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet givet et fyldigt Bidrag med Hensyn til Forslagets Realitet, idet Ministeren meget stærkt holdt paa, at disse Retter skulde bibeholdes. Af den højtærede Minister, der havde forelagt Lovforslaget, nemlig Justitsministeren, blev udtalt, at han ikke ansaa det for nødvendigt eller en Gang for rigtigt at afgøre dette Spørgsmaal under Loven om Rettens Pleje. Han omtalte dette Spørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om Ophævelse af de gejstlige Retter, som et Spørgsmaal, der „meget vel kan udsættes til Drøftelse og Afgørelse ved en anden Lejlighed og under Behandlingen af andre Lovforslag“, og da Ordføreren senere fik Ordet, udtalte han, at efter de faldne Udtalelser fra Ministrene „kan der være Føje til at tage under fornyet Overvejelse, om man *ved denne Retsplejereform* skal afskaffe de gejstlige Retter eller ikke“. Den førstnævnte Udtalelse findes Spalte 986 og den sidste Spalte 1055. Derefter fulgte Afgørelsen her i Tinget. Selvfølgelig var der mellem dem, der stemte mod Afskaffelsen, saadanne, som ønskede de gejstlige Retter bibeholdte, men der var tillige et Antal — og jeg tør antage, at det var et betydeligt Antal af Tingets Medlemmer — som i deres Afstemning i Henhold til gentagne Udtalelser fra Ministerbordet og Ordføreren kun vilde lægge det, at dette Spørgsmaal vilde man undlade at træffe Afgørelse af ved denne Lejlighed. Naar Situationen er en saadan, er det mindre ønskeligt, at der i Loven om Kirkekommissionen staar en Passus, der tilsyneladende udelukker fra Kommissionens Overvejelse, om man overhovedet skal have gejstlige Domstole eller ej, og